

Psychopati I – Co jsou zač

blog.tomanek.com/2023/05/psychopati-i-co-jsou-zac

29. května 2023

Kdo je to psychopat? Jak se psychopat chová?

Psychopati jsou lidé s mělkými emocemi, naprostou neschopností empatie a s absencí jakéhokoli pocitu viny. Jsou dokonalí manipulátoři a jdou si bezohledně za svými cíli – v práci i ve vztazích. Což je daleko horší.

Častá, ale naprosto mylná představa je, že se jedná o bestiálního vraha typu Hannibal Lecter – naopak obvykle jsou to velmi šarmantní, vtipní a okouzliví lidé – proto je většinou vůbec nepoznáte. Pokud náhodou ano, bývá už pozdě...

Tento blog a několik následujících bude z trochu jiného soudku, než jsem doteď napsal. Vlastně mě v tom utvrdily reakce kamarádů a známých, kterým jsem své texty dával číst. Někteří z nich vůbec netušili, že něco takového existuje a začali v popisech poznávat některé své známé, nebo rodinné příslušníky.

Nechci se v žádném případě míchat do řemesla psychologům, psychiatrům a kapacitám typu pánů doktorů Radkina Honzáka nebo

Františka Koukolíka. Berte to tedy prosím jako doporučení a rady amatéra pro jiné tápající amatéry – neodborníka, který si ale prošel silnou osobní zkušeností a poměrně slušnou praxí v oboru. Takže doufám, že můj pohled bude trochu hlubší, než populárně povrchní články na internetu. Množství z těchto článků, včetně všemožných Facebookových skupin si plete psychopaty se sadisty, nihilisty, nebo lidmi v depresi. Nebo je jen fascinuje to slovo samotné a neví, co se za ním ve skutečnosti skrývá.

Doufám, že mé osobní zkušenosti a to, co jsem objevil v knihách, když jsem o tématu psychopatů pátral, může někomu, kdo se s takovouto osobností setkal, pomoci – třeba dříve pochopit, nasměrovat, naučit se bojovat, nebo jen prohlédnout a problém ve svém okolí pojmenovat. Stojí to určitě za to, protože nikdo nemá právo vámi manipulovat a ničit vám život.

Psychopaty najdeme všude. Často bohužel ve vedoucích pozicích, nebo v politice, kde, díky moci, kterou získají, dokáží napáchat největší zlo – čehož jsme bohužel v Čechách právě svědky, ale o tom psát nechci. Jsou to dokonale funkční stroje do dnešní společnosti, kterým mozek pracuje jinak než zbytku populace – nebrzdí je emoce, pocity a potřeby jiných lidí, pochybnosti a výčitky svědomí – oni svědomí totiž vůbec nemají.

Podle odhadů mezi námi žije okolo 1% psychopatů, ale přibližně 12% dalších lidí (včetně jim a vám blízkých lidí) má sklon být nimi ovlivněno do té míry, že zcela přejímají jejich asociální chování a postoje...

MOJE KNIHY O SVOBODĚ A DOBĚ, VE KTERÉ ŽIJEME

Varovný prst – co vlastně hledáme?

Kdo se nikdy s psychopatickou osobností nesešel, pro toho jsou tyto řádky patrně jen popisem něčeho abstraktního a zcela vzdáleného. A jak se říká, sytý hladovému nevěří a zkušenost s tímto setkáním je opravdu nepřenosná. Bez vlastní zkušenosti, bych nikdy nevěřil, co vše je schopna jediná osoba s touto poruchou napáchat.

Psychopat je často osoba, o které byste to řekli nejméně – všichni (včetně vás, dokud jste ji nepoznali blíže) by o ní řekli, že je to šarmantní, okouzlující, většinou veselá a zábavná bytost. Pravý lev salónu. Ale pozor, toto je maska pro okolí, pod kterou psychopat celý život žije.

Pokud ho ale poznáte blíže (případně si vás vyhlídne jako oběť), poznáte, že něco je špatně. Něco je divně a věci, které s jinými lidmi fungují, vám nějak nedávají smysl. S kýmkoli se dokážete domluvit, ale ne s ním. Manipuluje s vámi a s lidmi ve vašem okolí – vytváří kolem sebe zcela jinou realitu. Drobnými manipulacemi přetváří pravdu a realitu tak, že jste pak už zcela zblblí, že si říkáte, jestli náhodou nemá pravdu... Přistihnete se, že děláte věci, které byste jindy nedělali. Že mu tolerujete to, co byste nikdy nikomu netolerovali a váš práh, co je ještě normální se dalece posouvá.

Často se sám sebe ptáte PROČ – proč to či ono dělá. Copak nevidí, že vám tím ubližuje, že neříká pravdu, copak tomu co říká a dělá skutečně věří? Opravdu vidí realitu tak pokřiveně?

Zatímco vy se snažíte například najít řešení konfliktu, psychopat ho nehledá NIKDY – on se naopak drobné konflikty snaží vytvářet a tím s vámi manipulovat. Vyrábět ve vás pocit viny z ničeho. Pokud je po jeho, je všechno v nejlepším pořádku – pokud ne, nastává problém. Musíte na setkání s ním neustále myslet, stále dokola si přehráváte, co jste udělali špatně a co jste měli udělat jinak.

Jeho emoce jsou povrchní, nikdy neuzná, dokonce si ani nepřipustí, že by chyba mohla být na jeho straně – VŽDY je chyba u vás. Nikdy nechápe vaše pocity – vlastně pocity a emoce kohokoli jiného – vidí vždy POUZE svůj egocentrický pohled na věc. Nezná slovo empatie – VŮBEC. Prostě jeho mozek toho není schopen.

To je pro začátek velice povrchní výčet, ale pokud v tomto někoho poznáváte, je možné, že máte co do činění s psychopatem. Těch drobných střípků jsou desítky a pokusím se jimi zabývat detailněji později.

Přečtěte si také: [Stále věříte na náhody?](#)

Kdo je psychopat?

Zapomeňte na chvíli všechny představy o šílenci z filmů o sériovém vrahovi, který pojídá své oběti. Ve vězení končí pouze malá část psychopatů – odborné knihy říkají, že jen ti „neúspěšní“ – malý viditelný vrchol ohromného ledovce – jen ti agresivní a většinou méně inteligentní. Většina ostatních je ale skryta a pohybují se běžně mezi námi ve společnosti. Dokonce jsou vysoce produktivní a úspěšní. Pokud počítáme s jedním procentem v populaci, je jich okolo nás, jen v České republice sto tisíc. Jeden ze sta. Určitě někoho takového znáte, ale vůbec to netušíte.

Jsou to často politici, kteří řídí celé země a vedou války – ovlivňují životy milionů. Nepřišlo vám nikdy zvláštní, že Hitler, nebo Stalin posílali na smrt miliony lidí a dobře spali? Saddám Husajn, řekl prý před svou popravou „Tak dělejte doktore, tohle je práce pro chlapy.“ Nepozastavili jste se někdy nad jednáním našich dvou posledních prezidentů a premiéra?

Může to být ale klidně váš soused, jehož psi vám dělají na trávník, ale přesto je to vaše chyba a on se cítí ještě ublíženě, když mu to řeknete. Později za ním přijdete s flaškou, abyste to probrali a on vás jednoduše vyhodí ze dveří. Těch nuancí je celá řada.

Hervey Cleckley ve své knize *Maska přičetnosti*, popisuje psychopata jako inteligentního člověka s velkým vnějším šarmem, ale emoční chudobou, absencí smyslu pro stud, s nedostatkem pocitu viny a empatie, imunitou vůči stresu a trestu, nezodpovědností, nepředvídatelností, manipulativností a pomíjivým vztahovým stylem života.

Jinou charakteristiku jsem našel v knize *Moudrost psychopatů* – (Kevina Duttona). On si pod pojmem psychopata představuje skupinu lidí s touto podmnožinou osobnostních rysů: bezohlednost; nebojácnost; impulzivita; sebevědomí; soustředěnost; chladnokrevnost; mentální odolnost; šarm; charisma; omezená empatie; nedostatek svědomí.

Teď si představte všechny tyto vlastnosti na „mixážním pultu“, na němž každý z těchto rysů představuje šoupátko, jímž lze posunovat

nahoru či dolů. Některé psychopatické osobnosti jsou pak „osudem“ namíchány do kriminálního spektra, jiné naopak do velmi produktivního zapojení do společnosti.

Dnes je již díky vyšetřením na magnetické rezonanci známo, že jejich mozek zkrátka funguje jinak. Některé spoje a aktivity v oblasti amygdaly jsou totiž zcela jiné než u běžné populace. Některé jsou dokonce „vypnuté“.

Díky tomu, že je nebrzdí emoce, stud, pochybnosti a pocit viny mohou velice úspěšně stoupat po společenském žebříčku – někteří jsou dokonce vysoce úspěšní a někteří i prospěšní... Ano, čtete správně – prospěšní.

V tom je právě ta potíž, že psychopatie se dá těžko definovat jako porucha. Je to prostě jiný způsob životní strategie. Rozdíl predátora a býložravce. Bohužel my ostatní jsme v tomto případě ono lovné stádo.

Jedná se o dokonalé vyvážení přírody. Pokud by psychopatů bylo v populaci více, soupeřili by mezi sebou a jejich „teritoria“ by se překrývala. Počet jednoho procenta je tedy evolučně perfektní.

Dobré to vědět...

Někteří vědci jdou dokonce ještě dál a domnívají se, že psychopat emoce a empatii má, ale je schopen je kontrolovaně nevnímat.

Prostě je ignoruje a vypne je. Což je v některých případech prospěšné.

Mluvím tu o predátorech, kteří ničí životy lidí ve svém okolí a přitom jsem použil i slovo „prospěšnost“.

Představte si špičkového neurochirurga, jehož mozek pracuje během složité mnohahodinové operace naprosto přesně a bez emocí. Nikdy nezaváhá. Neila Armstronga, který podle vyprávění, v krizový moment, kdy měl přistát na Měsíci, nemohl najít vhodné místo a vše se zdálo, že skončí katastrofou, nechal Buzze Aldrina chladně odpočítávat vteřiny, než jim dojde palivo a na poslední vteřinu perfektně dosedl na Měsíční povrch. Jeho tepová frekvence se přitom prý nezvedla ani o jediný bod.

Co očekává vedení společností od špičkového manažera?

Nebojácnost, tah na branku, tvrdé rozhodování, šarm, inteligenci, skvělé komunikační vlastnosti, do jisté míry i lhaní a manipulaci. Ještě se divíte? Sami je potřebujete. Naše společnost postavená na výkonu je potřebuje – někdy se prostě absence strachu, empatie a citů hodí. Záleží pouze na nastavení.

Kdyby to nebylo tak děsivě devastující, tak je to skutečně fascinující.

Jsou tedy nebezpeční?

Záleží z jakého úhlu se na problém díváte. Je nebezpečný dynamit? Jistě, když na něm sedíte, ale může být prospěšný při stavbě tunelů pro lidstvo.

Označení psychopat se dnes již vlastně příliš nepoužívá – je pro ně příliš pejorativní – jedná se vlastně o celý soubor poruch osobností. Označují se souhrnně medicínským označením F60 a desetinným číslem. Pro naše účely se ale hodí lépe označení psychopat, i když je tedy nepřesné.

Ona totiž ani neexistuje přesná hranice mezi „normálností“ a psychopatickou osobností. Stejně jako neexistuje ostrá hranice mezi modrou a fialovou v barevném spektru. Každý ji vnímá trochu jinde. Je nakonec jedno, jak je nazýváte a jestli je dotyčná osoba psychopat za sta procent, nebo jen osmdesáti, nebo se jedná „jen“ o narcistní, nebo třeba hysterickou osobnost. Jde o jejich chování, které je devastující a psychopatické.

Nejde mi o to někoho škatulkovat, nebo odsuzovat – ani mi to nepřísluší. Ale budu mluvit o psychopatickém chování, které je pro osobní vztahy zcela devastující a dokáže zničit několik generací celé rodiny. Zatímco o pedofilech, sadistech a dalších deviacích lidé vědí a obávají se jich, o psychopatech se toho ví tak žalostně málo a málokdo tu šílenou hrozbu vnímá. Přitom jejich nebezpečnost a vliv na rozvrat společnosti a vztahů je podle mého mnohonásobně větší a ničivější.

Tento první článek je myšlen hlavně jako úvod do problému – možná jsou to pro některé obecně známá fakta, možná jste zjistili něco nového. Text byl původně psán již v roce 2018, ale v té době to

zdaleka s psychopaty nebylo tak hrozné – hlavně co se týčepolitiků. Ale za posledních pět let, se společnost zcela utrhla z řetězu a celý svět doslova obsadili psychopaté.

Pokračování:

II. Jak Psychopaty poznáte

III. Jak se proti psychopatům bránit.

Podpořte blog bez reklam

QR Platba